

בהיותו בפומבדיתא — אמרין: עשרין וארבע מסמרים — מותר.

בהיותו בסורא בדרך לארץ ישראל — אמרין: עשרין ותרתינן מסמרים מותר.

אמר רב נחמן בר יצחק: וסימניך של מנין המסמרים שהתיר רבי חייא: עד דאתא מפומבדיתא לסורא — חסר תרתין. שבדרכו לארץ ישראל בין פומבדיתא לסורא נשרו שני מסמרים מסנדלו⁽⁹⁷⁾.

תנן במתניתין: ולא יצא בסנדל יחיד בזמן שאין ברגלו מכה.

שני טעמים נאמרו באיסור שלא לצאת במנעל יחיד בשבת:

א. שלא יחשדוהו חבריו שסנדלו השני נמצא בידו ועובר על איסור הוצאה.

ב. שמא יחייכו עליו חבריו שיוצא בסנדל יחיד, ויבוא לשלוף את הסנדל היחיד ולהוציאו בידיו [רש"י לעיל במשנה דף ס' עמוד א'].

והוינן בה: הא יש ברגלו מכה — נפיק. א-טא שמותר לו לצאת בסנדל יחיד.

השתא דאתית להכי שיש חילוק בין סנדל רגיל לסנדל נוטה, לרבי יוחנן נמי לא קשיא קושיית הגמרא לעיל: רבי יוחנן כמאן? לא כרבי ולא כרבי נתן.

ומעתה יש ליישב שרבי יוחנן שאמר רק בחמש מסמרים התירו דיבר על סנדל רגיל, ונוטה שאני שהתיר בו רבי נתן עד שבע⁽⁹⁶⁾.

אמר רב מתנה, ואמרי לה אמר רב אחא רבי בר מתנה אמר רב מתנה: אין הלכה כרבי אלעזר ברבי שמעון שגזרו איסור טלטול על סנדל המסומר שמא יבוא לנועלו.

והוינן בה: פשיטא שאין הלכה כמותו, שהרי נחלקו עליו חכמים, והלכה פשוטה היא שיחיד ורבים הלכה כרבים!?

ומתריצין: מהו דתימא שכאן כיון דמסתברא טעמא דרבי אלעזר ברבי שמעון — בהא הלכה כמותו. קא משמע לן שגם כאן הלכה כרבים.

אמר רבי חייא: אי לאו דקרו לי בני ארץ ישראל, בכינוי "בבלאי שרי איסורי" לפי שרבי חייא היה מבבל, שרינא ביה בסנדל — מסמרים טובא.

וכמה היה מתיר רבי חייא?

אלא שהיו מקומות [ובזמן הראשונים] שנהגו שלא לצאת בשבת בסנדל שיש בו מסמרים, וכתב הרשב"א [בתשובה ג, רסו הובא בבית יוסף שא] שהוא מותר מצד הדין אלא שאין ראוי להתיר דבר שנהגו בו איסור, והר"ן כתב שהסיבה שנהגו איסור בסנדל הוא מחשש שהוא יפול מהרגל ויבא לטלטלו.

97. רש"י. והוסיף: לסורא חסר, דומה אצל

רובם, צריך שהארבע וחמש הנותרים יהיו קבועים בסנדל בצורה כזו כמו ששמים חמש מסמרים מלכתחילה לנוי הסנדל. וראה לעיל בשם השפת אמת].

96. השו"ע לא הזכיר בכלל את הדין של סנדל המסומר בשבת, והסיבה לכך משום שהרא"ש כתב שמהסוגיא מבואר "שגזרו רק על אותו סנדל שאירע בו המעשה, וצורתו נעלמה ממנו".